

Список використаних джерел

1. Запобігання і протидія проявам корупції як елемент модернізації системи державної служби / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. – с. – 237.

Кравчук О.В., аспірант
Відкритого міжнародного
університету розвитку
людини "Україна"

ОКРЕМІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА ПУБЛІЧНУ ВЛАСНІСТЬ В УКРАЇНІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ

Орієнтація нашої країни на побудову правової, демократичної держави та входження до Європейської Спільноти передбачають наявність ефективного механізму захисту прав та свобод людини, одним із елементів якого є дієва та відповідальна система судового захисту фізичних і юридичних осіб від порушень їх прав і законних інтересів з боку органів державного управління у сфері публічно-правових відносин [1, с. 84].

Як засвідчує зарубіжний досвід, одним із ефективних елементів механізму захисту прав і свобод громадян від порушень з боку органів влади є адміністративно-судовий захист, що передбачає існування у межах судової влади окремої спеціалізованої гілки судів, які називають адміністративними.

На сучасному етапі розвитку незалежної України, можемо говорити про нове місце та роль адміністративного права, не тільки у держави, а й у громадянському суспільстві. За умови активного розвитку національного законодавства, у державі склалася необхідність у захисті свобод, законних інтересів, та охорони прав громадян, а також забезпечення

верховенства права і дотримання гарантованих Конституцією України засад і принципів процесуально-правового порядку реалізації адміністративної відповідальності. Конституція України у ст. 3 проголошує головним обов'язком держави утвердження і забезпечення прав і свобод людини і громадянина, а також встановлює принцип, згідно з яким саме ці права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а вона відповідає перед людиною за свою діяльність. У демократичній Україні найбільшою державною цінністю було визнано саме людини, а захист її прав і свобод став визначальним для характеристики діяльності держави. Ця конституційна формула означає, що відтак головними характеристиками у розумінні адміністративного права мають стати не «управлінська», а тим більше «каральна» його функція, а такі нові функції, як правозабезпечувальна (яка пов'язана із забезпеченням реалізації прав і свобод людини) і правозахисна (яка пов'язана із захистом порушених прав). Саме дві останні функції найповніше відтворюють справжнє суспільне призначення адміністративного права [2, с. 8].

Необхідність забезпечення повноцінного судового захисту прав громадян, зазначила необхідність проведення реформування інституту адміністративного права в Україні. Адміністративна реформа в Україні, це на сам перед створення адміністративних судів та прийняття Кодексу про адміністративне судочинство України, з набранням чинності Кодексом адміністративного судочинства України адміністративне судочинство стало самостійним видом судочинства поряд з конституційним, цивільним, господарським та кримінальним судочинством, але діюче адміністративне законодавство не є досконалим, як і сама система адміністративних судів. Усе це вказує на наявність багатьох нерозв'язаних питань, пов'язаних з проблемами розвитку та становлення адміністративного судочинства, усі ці питання потребують пильного дослідження юридичною наукою. Тому удосконалення норм адміністративного права, є необхідним для

подальшого становлення та розвитку адміністративного судочинства в Україні. Проте за будь-яких обставин адміністративна юстиція – це дуже дійовий засіб правового захисту суб'єктивних прав та законних інтересів громадян, саме створення вітчизняної системи адміністративних судів має сприяти забезпеченню доступності до правосуддя навіть за умов істотного збільшення звернень до суду.

Адміністративне судочинство – це діяльність адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ, тобто публічно-правових спорів, в яких хоча б однією стороною є орган державного управління. Такі спори виникають з приводу порушення органами державної влади прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб. До сфери адміністративного судочинства в Україні належать публічно-правові відносини, отже центральним є розуміння публічності, публічного права. На сьогодні в законодавстві немає поняття публічного права та не визначенні його відмінності від приватного. Ці критерії виробляються правовою наукою [3, с. 310].

Традиційно вважається, що публічне право регламентує організацію і діяльність публічної влади і її відношення з приватними особами. Метою публічного права є задоволення загального інтересу, приватне право орієнтоване на індивідуальні, приватні інтереси. Публічний інтерес часто ототожнюється із суспільним інтересом, або вважається, що категорія «публічні інтереси» охоплює як суспільні, так і державні потреби [4, с. 256].

Слід зазначити, що ця відмінність властива як більшості європейських країн (Німеччина, Італія, Франція) так і судовій системі України, де у межах судової влади окремою ланкою є адміністративні суди. Слід відмітити, що адміністративно-судовий процес у Франції містить процесуальні правила, характерні й для цивільного процесу. Адміністративний суд не має права самостійно порушувати провадження, для цього необхідна позовна заява. Суд пов'язаний змістом позову. Але є виняток з цього правила – «з мотивів публічного порядку»,

згідно з яким суд може сам виявити ініціативу і скасувати адміністративний акт, який прийнято некомпетентним органом або поза межами, встановленими законом. Для адміністративно-судової процедури характерний принцип змагальності, але при цьому суддя зобов'язаний відігравати активну роль забезпечуючи громадянину правовий захист. Адміністрація зобов'язана виконати судові рішення і поновити права, що були нею порушені. При цьому судами скасовується незаконні адміністративні акти, а заподіяна ними шкода має бути відшкодована.

Німецька теорія адміністративного права, як і теорія публічного управління, розвивається у руслі континентально-європейської традиції. На думку німецьких адміністративістів, адміністративне право не можна вивчати, не досліджуючи паралельно теорію публічного управління. Діяльність у сфері публічного управління полягає у виданні нормативно-правових, індивідуальних правових актів, а також укладанні адміністративно правових договорів.

Саме поняття публічної діяльності визначається як предмет адміністративного права у Франції, за традиційним для Німеччини методом виключення. Так до публічно-правової діяльності, належить діяльність за винятком приватно-правової, де громадяни і юридичні особи виступають у взаємовідносинах з органами управління, як рівноправні суб'єкти. Словник адміністративного права ФРН виводить поняття адміністративного права із завдань управління і характеризує його як публічне право, яке не є конституційним, державним або процесуальним [2].

У цілому питання щодо подальшого більш прискіпливого аналізу та вивчення адміністративного судочинства в Україні, як засобу захисту прав громадян є дуже важливим і вимагає додаткового вивчення тих проблем та пробілів, що виявляються в процесі діяльності адміністративних судів адміністративних судів, усе це буде сприяти удосконаленню адміністративного процесу.

Список використаних джерел

1. Тарануха В.П. Мета, завдання та зміст адміністративного судочинства / В.П. Тарануха // Науковий вісник Чернівецького Національного університету ім. Юрія Федьковича. – 2011. – Вип. 597. – 84-89.
2. Адміністративне право України / [Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П. та ін.]. – К. : Юридична думка, 2007. – 852 с.
3. Клименко М.М. Адміністративне судочинство як форма захисту прав власності громадян в Україні / М.М. Клименко // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. – 2010. – Том 23 (62). №2 – С. 307-312.
4. Адміністративне право України / [Коломієць Т. О., Пиріжкова Ю. В., Армаш Н. О. та ін.]. – К. : Істина, 2009. – 256 с.

Грицик В.В., ад'юнкт кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ

ДОКТРИНАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ОСОБИ НЕ ДАВАТИ ПОКАЗАННЯ АБО ПОЯСНЕННЯ ЩОДО СЕБЕ, ЧЛЕНІВ СІМ'Ї ЧИ БЛИЗЬКИХ РОДИЧІВ

Демократичні перетворення та розбудова громадянського суспільства – це два вихідних орієнтири сучасного цивілізаційного розвитку України. Остаточна відмова від авторитаризму, а також сприйняття європейської системи цінностей і їх імплементація – всі ці здобутки обумовлюють необхідність посилення з боку держави захисту прав та свобод людини і громадянина. Система конституційних прав є вихідною для формування всього правового поля держави, тому від її широти та ґрунтовності залежить рівень урегульованості